

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii WHiDK

Kierunek:

Historia

Specjalność:

archiwistyka

Poziom:

studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Historia ustroju i administracji ziem polskich w XIX i XX w.

(History of the political and administration system in Polish territories in 19th and 20th Century)

Nazwa szczegółowa przedmiotu:

Historia ustroju i administracji ziem polskich XIX i XX w.

(History of the political and administration system in Polish territories in 19th and 20th Century)

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot specjalnościowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr letni

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 2

Forma zaliczenia:

wykład: zaliczenie z egzaminem

Prowadzący:

wykład: dr hab. Lidia Korczak;

Koordynator sylabusu:

dr hab. Lidia Korczak

Sylabus dostępny w ramach:

- [Historia ustroju i administracji ziem polskich w XIX i XX w.](#) [na kierunku:] [archiwistyka](#) (H_a), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
 - [prowadzący wykład:30h/z+e/2ECTS]: dr hab. Lidia Korczak;

- [Historia ustroju i administracji ziem polskich XIX i XX w.](#) [na kierunku:] [historia Kościoła](#) (H_hK), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni

◦ [prowadzący wykład:30h/z+e/2ECTS]: dr hab. Lidia Korczak;

Wymagania wstępne:

brak.

Cele:

Celem głównym zajęć jest zaznajomienie uczestników z funkcjonującymi na ziemiach polskich systemami władzy w okresie rozbiorów oraz odzyskanej niepodległości. Opanowanie terminologii prawno-ustrojowej i wiedza na temat struktur władzy pozwala zrozumieć proces kształtowania się w Polsce społeczeństwa obywatelskiego oraz demokratycznej formy władzy. Dodatkowo ze względu na procesy ustrojowe zachodzących w świecie sytuuje Polskę i polskie społeczeństwo wśród innych państw. Wiedza o kształtowaniu się organów władzy, ustroju i administracji jest podstawą w rozpoznaniu obiegu dokumentów, miejsc ich przechowywania i porządkowania. Bez niej nie sposób poprawnie przygotować inwentarze i katalogi archiwów oraz archiwizować akta.

Treści kształcenia:

Historia ustroju politycznego i społecznego oraz administracji ziem polskich, dająca obraz zasad funkcjonowania instytucji władzy w Polsce, wiedzę o źródłach prawa publicznego i społecznego.

I. Czas obcego panowania.

1. Ustrój i administracja ziem polskich znajdujących się pod bezpośrednim zaborem:

- A. Zabór pruski (do 1806/7, 1815-1848, po 1850) – charakterystyka ustroju politycznego i administracji pruskiej z wyróżnieniem tzw. Wielkiego Księstwa Poznańskiego.
- B. Zabór austriacki (do 1809, 1815-1861).
- C. Zabór rosyjski (tereny położone poza granicami Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego).

2. Różne formy kontynuacji polskiego ustroju i administracji:

- A. Księstwo Warszawskie – podziały terenowe; charakterystyka monarchii konstytucyjnej poprzez organizację władzy centralnej – monarcha, sejm, Rada Stanu i Rada Ministrów.
- B. Królestwo Polskie (1815-1915) – ustrój polityczny i administracja terytorialna okresu konstytucyjnego oraz polistopadowego – charakterystyka organów władzy ustawodawczej i wykonawczej.
- C. Rzeczpospolita Krakowska (Wolne Miasto Kraków).
- D. Autonomia Galicji – władze krajowe, władze rządowe (reprezentujące wiedeński ośrodek władzy), administracja szkolnictwa.

II. II Rzeczpospolita – charakterystyka ewolucji ustroju politycznego:

- 1. Okres formowania się władz polskich oraz struktury terytorialno-administracyjnej państwa (do uchwalenia Konstytucji marcowej).
- 2. Zmiany w charakterze głównych organów władzy między 1921 a 1939 rokiem – prezydenta, władzy ustawodawczej (Sejm i Senat), władzy wykonawczej.

III. Polska po II wojnie światowej:

- 1. Okres przejściowy 1944-1947 – charakterystyka tworzonych organów władzy i systemu politycznego.

2. Administracja i podziały terenowe (od 1944 do 1998).

3. Okres władzy tymczasowej oraz PRL (1947-1989) – charakterystyka ustroju politycznego i społecznego w świetle konstytucji i jej nowelizacji.

A. System władzy przedstawiony poprzez główne ośrodki władzy – prezydent, Rada Państwa (i Rady Narodowe), Rada Ministrów, Sejm.

IV. Kierunek przekształceń ustrojowych po 1989 roku (okres do 1997).

Efekty kształcenia:

Wiedza – posiada zaawansowaną wiedzę historyczną oraz wiedzę na temat różnych kierunków badań historycznych; opanowanie fachowej terminologii w zakresie nauk historycznych; ma wiedzę na temat wybranych (ustrojowo-społecznych) zagadnień z historii powszechnej; zdaje sobie sprawę z diachronicznej struktury przeszłości; umie rozpoznać relacje zachodzące między przeszłością a wydarzeniami bieżącymi; ma świadomość różnorodności źródeł historycznych; ma wiedzę na temat dorobku historiografii.

Umiejętności – samodzielnie zdobywa i utrwała wiedzę; potrafi zdefiniować podstawowe terminy specjalistyczne z nauk historycznych i pokrewnych; rozwiązuje samodzielnie proste problemy historyczne i prezentuje wyniki; potrafi sformułować własne opinie o zjawiskach społecznych i politycznych posługując się zdobytą wiedzą; potrafi przedstawić opinie i tezy znanych mu autorów prac historycznych; poprawnie używa języka ojczystego z elementami profesjonalnej terminologii nauk historycznych; krytycznie ocenia swoją wiedzę i umiejętności.

Kompetencje społeczne – uznaje różnice opinii determinowane podłożem narodowym i kulturowym; ma świadomość swojej wiedzy historycznej; wykazuje niezależność myślenia i wyciągania wniosków.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

Wykład problemowy z elementami konwersatoryjnymi; metoda podająca – objaśnienie, informacja; metoda eksponująca - prezentacja, analiza mapy; metoda problemowa – dyskusja.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Egzamin ustny, do którego dopuszczeni są uczestnicy wykładów. Pozwala on sprawdzić rozumienie zmian zachodzących w obrębie ustroju państwowego i społecznego, znajomość specjalistycznej terminologii,

Uzgodnienie terminu egzaminu nastąpi dwa tygodnie przed rozpoczęciem sesji letniej i zostanie dostosowany do kalendarza sesji.

Lektury podstawowe:

- A. Korobowicz, U. Witkowski, Historia ustroju i prawa polskiego, Kraków-Warszawa 2009.
- M. Kallas, Historia ustroju Polski, Warszawa 2006.

Lektury uzupełniające:

- M. Kallas, Historia ustroju Polski, t. 2 (Teksty źródłowe), Warszawa 2006.

Uwagi:

brak.